

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دفتر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی معاونت آموزشی دانشکده بهداشت

طرح درس ارزیابی سلامت جامعه
در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۸-۹۹
گروه آموزشی: آمار و اپیدمیولوژی

۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی:	گروه آموزشی:	مرتبه دانشگاهی:
دکتر اصغر محمدپوراصل	آمار و اپیدمیولوژی	دانشیار
دانشگاه محل فعالیت: ع پ تبریز	دانشکده محل فعالیت: بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت: C415
آخرین مدرک تحصیلی: دکتری	رشته تحصیلی: اپیدمیولوژی	شماره تلفن دانشکده: -

۲- مشخصات درس

سال تحصیلی: ۹۸-۹۹	نیمسال تحصیلی: ☒ نیمسال اول ☐ نیمسال دوم ☐ ترم تابستانی ☐	
نام درس: ارزیابی سلامت جامعه	تعداد واحد: ۲	محل تشکیل کلاس: گروه آمار و اپیدمیولوژی
نوع درس: ☐ عملی ☐ نظری ☒ کارآموزی ☐ کارورزی		
درس پیش نیاز: ☐ دارد ☒ ندارد	تعداد جلسات تشکیل کلاس: ۶ جلسه کلاس دو ساعته جهت آمادگی حضور در فیلد	
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی و یا کارورزی: ۱۴ روز		

۳- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی:	مقطع تحصیلی:	تعداد فراگیر:
اپیدمیولوژی	کارشناسی ارشد	۵ نفر

هدف کلی درس: در پایان دوره دانشجو ضمن آشنایی با ساختار نظام مدیریتی بخش سلامت جامعه و سایر بخش های مرتبط با سلامت، باید توانایی شناخت مشکلات سلامت جامعه و اولویت بندی آنها را از طریق ارزیابی های علمی با توجه به شرایط مختلف داشته باشد تا قادر باشد به صورت گروهی و فعالیت تیمی با اجرای طرح های پژوهشی مبتنی بر جامعه نسبت به حل مشکل یا ارائه راه حل برای آن اقدام نماید.

اهداف اختصاصی درس:

کارگاه توجیهی برای آشنایی دانشجویان با ارزیابی محلی جامعه و تشخیص مشکل در جامعه.
معرفی دوره، شیوه ارزیابی محلی جامعه، شیوه تعیین مشکلات جامعه، شیوه اولویت بندی مشکلات یافت شده در ارزیابی جامعه، شیوه تشخیص مشکل در جامعه

کار عملی در فیلد به صورت گروهی:
شناسایی فیلد آموزشی، ارزیابی محلی جامعه، تفسیر مشکلات و اولویت بندی آنها، تشخیص یک مشکل از میان فهرست مشکلات از طریق ارائه پروپوزال، جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده ها و ارائه راه حل های مداخله برای حل مشکل

گزارش کار آموزی به صورت ارائه شفاهی و کتبی.

شیوه آموزش:

استفاده از کتب مرجع، و اسلاید با استفاده از روش سخنرانی - حضور در فیلد

وظایف فراگیران:

حضور به موقع در کلاس - مطالعه مطالب هر جلسه قبل از شروع جلسه - تدوین پروپوزال پژوهشی

نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران:

ارزشیابی فعالیت دانشجو (به عنوان عضوی از گروه کار پژوهشی) از طریق بررسی گزارش فعالیت پژوهشی انجام شده در دو نوبت گزارش شفاهی گروهی و گزارش کتبی توسط مدرس و همکاران گروه انجام میگردد

منابع درس:

Community as client, Elizabet T. Anderson, R.N, C, DR, Ph. Commnionity health needs assessment, WHO regional office for Europe, 2001

در ارزیابی جامعه (Community assessment)، آن گونه که در فرایند ارزیابی سلامت جامعه کارولینای شمالی رواج دارد، اعضای جامعه در ایجاد مشارکت ها، جمع آوری داده های مربوط به سلامت، تعیین اولویت های سلامت، شناسایی منابع، و طرح ریزی برنامه های سلامت جامعه نقش رهبری را به عهده دارند. در این چارچوب، فرایند ارزیابی با مردمانی که در جامعه زندگی می کنند آغاز گشته و مسئولیت اولیه برای تعیین ارزیابی جامعه در تمام سطوح، از جمله جمع آوری و تفسیر داده ها، ارزشیابی منابع سلامت، تعیین مشکلات سلامت، و پیشبرد راهبردهای مقابله با این مشکلات، را به عهده می گیرند. از این دیدگاه، ارزیابی جامعه به دست جامعه انجام می شود تا بر روی جامعه.

در ابتدا جلسات متعددی در رابطه با آشنایی کلی با کارآموزی بهداشت، به مربیگری دکتر اصغر محمدپور اصل و دانشجویان ارشد اپیدمیولوژی برگزار می گردد. در این جلسات مباحثی چون هدف کلی از کارآموزی بهداشت، اهمیت ارزیابی جامعه، طریقه مشارکت دادن جامعه در حل مشکلات جامعه، آوردن نمونه های موفق در این زمینه، برنامه کارآموزی و نحوه ارزشیابی آموزش داده خواهد شد. در ادامه جلسات برای هر دانشجوی تکلیفی معین می گردد، که به نوبت بایستی این تکالیف را ارائه دهند، از جمله ارائه مدل های مختلف و مراحل ارزیابی جامعه و نمونه هایی از ارزیابی های جامعه که قبلا در جاهای دیگر انجام شده است. هدف از این جلسات، مسلط شدن دانشجویان به مراحل انجام ارزیابی جامعه است تا بتوانند به صورت تیمی، ارزیابی محلی جامعه، تعیین مشکلات جامعه، اولویت بندی مشکلات شناسایی شده جامعه و تشخیص مشکل در جامعه را تشخیص دهند.

در مرحله بعد، طی جلسه ای، با مشورت و راهنمایی های مدرس، یک جامعه با شرایطی که نیاز است (از جمله مشخص بودن محدوده جغرافیایی و ثبات نسبی جمعیت و ...) جهت کار عملی گروهی در فیلد انتخاب می گردد. در ادامه هماهنگی های لازم با دانشکده جهت ارسال نامه به مسئولان جامعه منتخب و توجیه مسئولین و ایجاد شرایط انجام ارزیابی صورت می گیرد.

در جلسات بعدی هفته ای حداقل دو روز به محل اجرای کارآموزی مراجعه کرده و مراحل ارزیابی جامعه را، طبق مدل ارزیابی جامعه کارولینا و کارپوشه ای که توسط اساتید محترم گروه آمار و اپیدمیولوژی تهیه و در اختیار دارند، به اجرا در می آورند.

مدل کارولینایی ها، در آمریکا یک روش شناخته شده و بسیار متریقی است. در مدل کارولینایی ها فرایند ارزیابی جامعه در ۸ مرحله انجام میشود. مدل ارزیابی جامعه کارولینایی ها هر ۴ سال انجام میشود. بدینسان هر شهرستان پس از ارزیابی جامعه و تعیین اولویت های سلامت، و تدوین برنامه عملیاتی برای حل مشکل، سه سال فرصت دارد. سپس از سوی سطوح بالاتر (ایالتی) مورد ارزشیابی قرار می گیرد و در نهایت منجر به صدور گواهی یا نوعی تاییدیه نسبت به عملکرد آن شهرستان میشود که این گواهی مدت ۴ سال اعتبار دارد. بطور خلاصه ۸ مرحله بصورت زیر است:

مراحل ارزیابی جامعه بر اساس مدل کارولینای شمالی

